

26. symposium Study Group on Ethnochoreography při ICTM

Živá hudba # 2010/1

Dorota Gremlicová → Zprávy

☐ text «česky», PDF «česky»

Již podruhé se v Třešti konalo symposium Etnochoreologické studijní skupiny při Mezinárodní společnosti pro tradiční hudbu. Tato událost, konaná s frekvencí jednou za dva roky, přivedla do konferenčního centra Akademie věd badatele z celého světa, zabývající se studiem tradičního tance a jeho proměn a interakcí v současném globalizovaném světě. Symposium mělo jako vždy stanovená dvě témata. První bylo formulováno do titulku *Dance, Gender and Meanings* a vztahovalo se k široce pojaté problematice vztahu mezi tancem a genderovými jevy. Druhé téma, shrnuté do titulku *Contemporizing Traditional Dance*, bylo věnováno především otázkám proměn tradičního tance v jeho nových existenčních situacích, např. vzhledem k chápání autenticity při jeho jevištním předvádění, uměleckém ztvárnění, nebo ve vztahu k „vlastnictví“ tance, odpovědnosti a role badatele apod.

Study Group on Ethnochoreology patří mezi nejstarší společnosti sdružující badatele zaměřené na studium tance. Na jejím utvoření se významně podílely i české badatelky Hannah Laudová a Eva Kröschlová spolu s dalšími kolegy ze zemí východního bloku (Kurt Petermann, Roderyk Lange, Anna Ilieva, Anca Giurchescu aj.). V současné době sdružuje taneční vědce z celého světa a vedle témat etnochoreologických, problematiky analýzy forem lidových tanců, která byla hlavním předmětem zkoumání v počátcích existence skupiny, se dnes soustřeďuje na široce pojatá témata taneční antropologie, a to jak při zkoumání neevropských tanečních kultur, tak pro výzkum tanečních jevů současné západní společnosti. V poli zájmu se ocitají i přesahy k divadelnímu a společenskému tanci, k jevům taneční historie apod., takže specializace na etnochoreologii, naznačená v názvu studijní skupiny, již není omezující podmínkou výzkumu. V současné době stojí v čele Study Group László Felföldi z Maďarska, Českou republiku zastupují vedle Evy Kröschlové Daniela Stavělová, Dorota Gremlicová a Kateřina Černíčková. Členka skupiny Adrienne Kaeppler je předsedkyní celé organizace ICTM. Na letošním sympoziu, které organizačně a finančně zajišťoval Etnologický ústav AV ČR, NIPOS-Artama a Hudební a taneční fakulta AMU, vystoupilo se samostatnými příspěvky a v panelových prezentacích téměř 50 účastníků. Vedle badatelů dostali prostor ke kratším vystoupením i studenti doktorských programů.

První tematický okruh *Dance, Gender and Meanings* si zvolil menší počet účastníků symposia. Většina příspěvků se týkala změn v prezentování genderových charakteristik v tanci, které jsou součástí proměn společenské situace daného tance, tanečního jevu. K těmto procesům dochází jak v industrializovaném západním kontextu (např. příspěvek Ann David: *Gendered Orientalism? Gazing on the male South Asian Dancer*), tak v rozvojových zemích, kde se taneční tradice proměňuje pod tlakem globalizace a přijímání západních vzorců života (Elina Seye: *Constructions of femininity in Sabar performances*). Genderové aspekty taneční tradice v Kanadě představil panel *Gendered movement in Canadian percussive dance*, který např. poukázal na skrytý význam žen při předávání výrazně mužské tradice *step dancing* na ostrově Cape Breton.

K druhému tematickému okruhu *Contemporizing Traditional Dance* zaznělo více příspěvků, které ukázaly rozmanitost podob současné existence tradičního tance a zároveň i různorodost interpretací proměn, k nimž při zesoučasnění tradičního tance dochází. V řadě případů sledovali badatelé erozi původních funkcí tance pod vlivem ideologických a politických zásahů (např. Miriam Phillips: *D'mba lost and found: the discovery, destruction, construction and reconstruction of Baga Masked Dances in traditional villages of Guinea, West Africa*). Nejčastěji se však dotýkali proměn tance při jeho přesunu na scénu při předvádění pro různé účely ideologické či komerční, ale i v rámci uměleckého kontextu, v rámci soutěží v tanci apod. a v těchto případech se vynořovala především otázka vztahu mezi původní a novou podobou tance ve smyslu autenticity. Do hloubky se tomuto problému věnoval např. panel *Contemporizing Irish traditional step dance* (Bhriain Orfhlaith Ní, Catherine Foley, Breandan de Gallai), soutěžní kontext skandinávských tanců analyzoval Mats Nilsson v příspěvku *Contemporizing Traditional Dance*, Anca Giurchescu ve svém příspěvku *A disputed issue: contemporizing the ritual Căluș* sledovala erozi tradičního rumunského rituálního tance, projevující se např. ztrátou typických atributů, příspěvek Andriye Nahachewského *Paying loosely with authenticity* analyzoval proměnu funkcí a s ní spojenou proměnu provedení tradiční taneční hry mezi současnými ukrajinskými usídlenci v Brazílii. Souvislosti a problémy uplatnění Programu UNESCO pro ochranu nehmotného kulturního dědictví (Program for Safeguarding Intangible Cultural Heritage) v případě latinsko-americké taneční kultury ukázal panel *Heritagization of Latin American dances within UNESCO's Program for Safeguarding Intangible Cultural Heritage* (Egil Bakka, Jörgen Torp, Gediminas Karoblis). K druhému tematickému okruhu se vztahovaly i příspěvky českých účastníků symposia. Jednalo se o studentský příspěvek Kateřiny Černíčkové *One dance, many questions*, týkající se kontextu tance sedlácká z Horňácka v současné i historické perspektivě. Panel *Stage production of the Czech traditional dance and music: heritage, changes and authenticity* (Dorota Gremlicová, Daniela Stavělová, Zdeněk Vejvoda) sledoval proměny tradičního tance a hudby v Čechách

v uměleckém kontextu divadelní moderny (Gremlicová), v prostředí folklórních souborů po druhé světové válce (Stavělová) a jako svébytné umělecké hudební tvorby druhé poloviny 20. století (Vejevoda) a v rámci těchto tematických okruhů poukázal na souvislosti umělecké, estetické i sociální.

Symposium doprovázel workshop zaměřený na tanec sedláckou s Horňáckou cimbálovou muzikou a vystoupení folklórních tanečních souborů, organizované Artamou.

Zdroj: <http://www.ziva-hudba.info/article.php?id=35>